

Leerkracht Linda Pluk- van Deurzen ervaart in het thema Dierentuin hoe krachtig het werkt als kinderen ruimte krijgen om initiatieven te nemen. En als deze initiatieven uit mogen groeien tot kernactiviteiten bij het spel en onderzoek. In dit artikel vertelt Linda hoe zij en haar collega's het thema opgestart hebben en hoe vervolgens J-me (spreek uit: Jaimy) opbloeit en de expert wordt in het maken van folders.

Initiatieven van kinderen leiden tot krachtige spelactiviteiten

De opening in basisgroep 4-5-6 is een filmpje van 'Kees Vonk' die in een bos tussen Swolgen en Tienray loopt en allerlei wilde dieren tegenkomt. 'Help! Er lopen wilde dieren in Swolgen en Tienray.' Waar moeten deze dieren naartoe? De kinderen bedenken al snel dat we hokken enz. moeten gaan maken. Na een gesprek komt het thema 'De dierentuin' naar voren. Om een goed beeld te krijgen, brengen we een bezoek aan een echte dierentuin. We bereiden dit bezoek in de klas voor. Alle kinderen bedenken vragen over wat ze tijdens dit bezoek te weten willen komen zoals: 'Hoeveel eet een leeuw per dag?', 'Hoeveel kilo weegt een Maki?', 'Hoe groot is het ei van een gier?', 'Hoe ziet het hok van een kangoeroe eruit?' Op de dag zelf kijken de kinderen goed rond en er worden vragen aan de dierenverzorgers gesteld. Ook worden er informatieboekjes en folders meegenomen als naslagwerk in de klas.

Het dierentuinbezoek levert veel informatie, maar ook nieuwe vragen op. In de klas

kijken we terug op het bezoek door middel van foto's die leerkrachten en ouders gemaakt hebben. De kinderen sorteren de foto's per onderdeel: dierenverblijven, restaurant, entree/winkel, eten van dieren, enz. We hangen de foto's in de klas op en gaan ze gebruiken om de dierentuin zo echt mogelijk na te bouwen. Tijdens het bouwen van de dierentuin zullen we regelmatig terugkijken op de foto's. 'Hoe zag het er ook alweer uit?'

AAN DE SLAG

Na het dierentuinbezoek willen de kinderen natuurlijk meteen beginnen met het bouwen van een dierentuin in de klas en door de school. Welke dierenverblijven maken we? Wat is er nog meer in de dierentuin? We gaan met de kinderen in overleg. Wat willen we maken? Leerkrachten hebben van tevoren al ideeën, maar tijdens het gesprek worden deze aangepast door de inbreng van de kinderen. De leerkracht bekijkt wat haalbaar is en stuurt de ideeën zo nodig bij. We komen tot

verschillende dierenverblijven, een restaurant, een ijskraam en de ingang. Deze hoeken schrijven we op.

De kinderen krijgen even denktijd om een keuze te maken. Daarna worden de hoeken benoemd en mogen de kinderen aangeven waar ze graag mee aan de slag willen. De leerkracht houdt er rekening mee dat de kinderen van groep 4-5-6 gemixt in een groep zitten, zo kunnen de kinderen van en met elkaar leren. Om ervoor te zorgen dat alle kinderen in een hoek van hun eigen keuze komen, worden er hoeken samengevoegd. Zo wordt de ijskraam en de stokstaartjes bijvoorbeeld door een groep gemaakt.

Elk groepje start met een werkplan: Wat ga je doen? Hoe ziet het eruit? Wat heb je nodig?

RUIMTE VOOR INITIATIEVEN

Zo gaat ook het groepje van de entree/kassa aan de slag. Wat was er allemaal te zien bij de kassa in de diertuin? Entreekaartjes, een plattegrond. De foto's van het diertuinbezoek worden nog eens bekeken. Er staan folders op. Deze wil J-Me (groep 6) gaan maken. Hij bekijkt eerst de folders uit de diertuin en andere folders op internet. Daarna maakt hij zelf een opzet. J-Me tekent en meet uit waar wat in de folder moet komen. Ook oefent hij het in elkaar vouwen van de folder. Hij start met een opzet. Op de voorkant komt een foto van een dier. Op de tweede bladzijde eerst een foto, dan tekst, dan weer een foto met tekst. Zo ontwerpt hij de toekomstige folder. De diertuin in de klas begint steeds meer vorm te krijgen en J-Me kijkt welke onderdelen een plekje in zijn folder moeten krijgen. De leerkrachten krijgen instructie van J-Me waar ze foto's van moeten maken voor in de folder.

Tijdens het maken van de folder groeit het enthousiasme van J-Me. Hij weet wat hij wil maken, maar hij heeft soms wel hulp nodig. Hij zoekt de leerkrachten en andere leerlingen regelmatig op met vragen en door de feedback die hij dan krijgt, kan hij weer een nieuwe stap zetten. De diertuin moet natuurlijk een eigen logo krijgen. J-Me zoekt met een andere leerling naar logo's op internet. Samen met de klas wordt het logo geko-

zen. De diertuin heeft ook nog geen naam. Er wordt een naam in de klas gekozen en J-Me geeft de folder steeds meer vorm. De folder is nu bijna klaar, maar net als bij de echte folder moet er ook een Engelse vertaling op de folder staan. J-Me zoekt een maatje bij deze opdracht en samen gaan ze aan de slag.

De folder is klaar. Dan wordt de folder aan de kinderen van groep 4-5-6 gepresenteerd.

J-Me laat trots zien wat hij gemaakt heeft en hoe hij dit gedaan heeft. De andere kinderen worden enthousiast. In de echte diertuin lagen veel verschillende folders.

Veel groepjes willen nu informatiefolders maken. J-Me is de expert en helpt de andere kinderen met het maken van hun folders. Er komt een folder over de Pinguïn, een folder met een quiz en een folder over de apen. Als de diertuin helemaal klaar is, komen ouders en andere bezoekers de diertuin bekijken. Bij de ingang staat een prachtig rek vol met verschillende folders.

KWESTIES IN HET THEMA

Het thema raakt in een stroomversnelling als kwesties zich beginnen voor te doen. Hiermee doelen we op actuele vraagstukken die zich rondom dit thema, ook in onze maatschappij afspelen. Zoals de kwestie: 'Dieren in een hok, is dat goed of zelig?' Een kwestie of geschilpunt heeft altijd meerdere perspectieven en zorgt voor een beetje wrijving bij de deelnemers. Het gaat om zaken die je aan het hart gaan. Want ja, het is zelig om een dier in een te klein hok te zien met een ingesloten looproute. Daar word je niet blij van. Aan de andere kant kunnen diertuinen of verblijven ook een middel zijn om ervoor te zorgen dat we bijzondere diersoorten kunnen behouden op aarde. Een ander invalshoek die zich voordeed in onze groep, was de kwestie 'Bedreigde dieren'. Sommige kinderen wisten dat de populaties van wilde dieren wereldwijd met 60 procent is afgenomen! Dit zijn

heel ernstige cijfers, wat is er precies aan de hand? Hoe komt het dat dieren bedreigd worden? Wat kunnen wij hieraan doen?

Dit motiveert een aantal kinderen tot andere keuzes in het thema 'Diertuin'. Zij willen geen dierenverblijf maken maar gaan een goede doelenactie opzetten voor de bedreigde diersoorten. Ze hebben eerst informatie hierover gezocht op internet. Welke dieren worden bedreigd? Hoe komt dat? Daarna hebben ze een 'knikkerbaan voor muntgeld' gemaakt waar bezoekers kleingeld in konden doen. Tijdens de opening van de diertuin vertellen deze kinderen over de bedreigde diersoorten. Het geld dat we met entree, het restaurant en de goede doelenactie opgehaald hebben, is naar het goede doel gegaan!

i Linda Pluk-van Deurzen is werkzaam als leerkracht van groep 4-5-6 op Kindcentrum Stip in Tienray.